

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю

(м. Харків, 8 квітня 2021 року)

ХНМУ
Харків
2021

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов, І.В. Лещина, І.В. Завгородній,
А.О. Ніколаєва, І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

А43 Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 205 с.

*Надіслані до Оргкомітету матеріали публікуються без редакторської
коректорської правки, відповідальність за їх зміст несе автор.*

ЗМІСТ

<i>Капустник В.А., М'ясоєдов В.В., Лещина І.В., Марковський В.Д., Сокольнікова Н.В., Завгородній І.В.</i> СТАНДАРТИЗОВАНІ СИМУЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ У СУЧАСНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ТА НАУЦІ.....	11
<i>Андруша А.Б.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ- ЗВОРОТНИЙ БІК МЕДАЛІ	14
<i>Антоненко А.В., Натраїан К., Перумал В., Рун Раі С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЦИКЛУ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	15
<i>Ащеулова Т.В., Амбросова Т.М., Смирнова В.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕТИКА ТА БІОЕТИКА» ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ.....	16
<i>Ащеулова Т.В., Кочубей О.А., Ситіна І.В., Кисиленко К.В.</i> МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 1 ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ ХНМУ	18
<i>Бірюков В.С., Ткачук В.І., Пучкова А.В., Чижевська А.В.</i> ПРОЄКТНА РОБОТА З МОЛОДИМИ ВЧЕНИМИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	19
<i>Бабак О.Я., Железнякова Н.М., Рождественська А.О., Молодан В.І.</i> КУЛЬТУРА СПІЛКУВАННЯ МІЖ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	21
<i>Барна О.М., Кіржнер Г.Д., Смаровоз Я.І.</i> АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ У ХВОРИХ НА АНКІЛОЗУЮЧИЙ СПОНДИЛОАРТРИТ	23
<i>Баткіна М.В., Аль-Газо Н.В.</i> ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ КУРСІВ ДЛЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	25
<i>Бездітко П.А., Панченко М.В., Тарануха О.О.</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ.....	26
<i>Біловол О.М., Князькова І.І., Кірієнко О.М., Дунаєва І.П.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ.....	27
<i>Біловол А.М., Берегова А.А., Ткаченко С.Г.</i> ТЕЛЕМЕДИЦИНА – ЯК АКТУАЛЬНИЙ ПРОРИВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	28
<i>Біловол О.М., Немцова В.Д., Златкіна В.В., Ільченко І.А., Тихонова І.О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ З КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ: РЕАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	29
<i>Білоус О.С., Дюдіна І.О., Білоус С.В.</i> ОЦІНКА НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНИХ ПРОБЛЕМ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ	31
<i>Bogutska N.K.</i> CREATION OF PEDIATRIC ELECTIVE COURSES PROPOSALS BASED ON CLINICAL ABILITIES OF THE DEPARTMENT OF PEDIATRICS AND PEDIATRIC INFECTIOUS DISEASES	33
<i>Бойко В.В., Доценко Д.Г., Макаров В.В., Мінухін Д.В., Іванова Ю.В., Шевченко О.М.</i> ПРОФІЛАКТИКА ПОСТХОЛЕЦИСТЕКТОМІЧНОГО СИНДРОМУ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	34
<i>Бойко В.В., Королевська А.Ю., Ріпатті І.А., Завгородній І.В.</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК.....	36
<i>Боцюрко Ю.В., Шулепа С.Г., Гвоздецька Г.С., Глов'як В.Г., Тимків І.С.</i> МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДСЕСТРИНСТВО» У 2020 РОЦІ В ІФНМУ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	37
<i>Бугерук В.В., Волошина О.Б., Ковальчук Л.І., Балашова І.В., Цевух Л.Б.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИХ НАВИКІВ ЯК МЕТОД ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАЦІЙНОЇ ОСВІТИ.....	38

Наприкінці вивчення дисциплін, що викладаються на кафедрі, оцінювання відбувається за такими напрямками: теоретичні знання; практичні навички; вміння аналізувати результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження; вміння заповнювати медичну документацію, історію хвороби тощо;

Висновки. Моніторингу якості навчального процесу іноземних студентів на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини № 1 основ біоетики та біобезпеки приділяється значна увага. В умовах змішаної форми навчання викладачі використовують гнучкий підхід до оцінювання студентів та користуються нормативно-правовою базою ХНМУ.

Література

1. Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному медичному університеті. Затверджено наказом ректора ХНМУ № 305 від 27.08.2019

2. Кочубей О.А. Нові реалії вищої медичної освіти в дистанційному форматі/ О.А. Кочубей, Т.В. Ащеулова, І.В. Ситіна // Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти (в он-лайн режимі за допомогою системи Microsoft Teams): матеріали XVII Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 05–06 листопада 2020 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2020. – С. 132–135

3. Положення про порядок впровадження технологій дистанційного навчання в освітній процес Харківського національного медичного університету. Затверджено наказом ректора ХНМУ № 106 від 20.05.2020

ПРОЄКТНА РОБОТА З МОЛОДИМИ ВЧЕНИМИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Бірюков В.С., Ткачук В.І., Пучкова А.В., Чижевська А.В.
Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна*

Вступ. Національна система охорони здоров'я України переживає складний момент, обумовлений зміною форм, методів і структури управління охороною здоров'я на тлі радикальних соціально-економічних перетворень, демонополізації системи охорони здоров'я зі збереженням в ній переважно державних інститутів. У цих нових умовах виникає актуальна потреба в перегляді методів планування медичної та наукової діяльності. Конкурентні відносини в сфері освітніх медичних послуг і на ринку медичних послуг вимагають обліку нових зовнішніх факторів ризику, що виникли внаслідок децентралізації управління галуззю, виникнення нових економічних ринкових відносин, появи альтернативних джерел фінансування та приватної медичної практики. Управління проєктами в сфері охорони здоров'я стосується будь-яких проєктів, спрямованих на поліпшення роботи організації, пов'язаної з охороною здоров'я. У міру того, як галузь продовжує розвиватися, все більший тиск припадає на економію грошей і підвищення ефективності при одночасному підвищенні якості догляду за пацієнтами [1]. Усе це означає, що лікарні, системи охорони здоров'я та інші підприємства галузі постійно реалізують проєкти щодо поліпшення своєї діяльності.

Підготовка наукових фахівців медицини через аспірантуру як система підготовки при вищих навчальних закладах професорсько-викладацьких і наукових кадрів має свою специфіку, яка пов'язана з правовою і соціально-економічною спрямованістю ідеї наукового дослідження, пов'язаної з проблемою поліпшення здоров'я населення.

Основна частина. Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та медичного права безпосередньо бере участь в підготовці наукових фахівців медицини на рівні додипломної та післядипломної підготовки.

На додипломному рівні кафедра забезпечує опанування студентами медичних спеціальностей дисципліни «Соціальна медицина. Громадське здоров'я», предметом вивчення якої є здоров'я. З урахуванням перетворень у системі Вищої освіти, з 2019 року введена в навчальний процес нова структура і послідовність викладання даної дисципліни. Сьогодні навчання студентів здійснюється на 3-м, 4-м і 6-м курсах в обсязі 270 годин (9 кредитів). Дисципліна входить до складу Державних іспитів у форматі ОСКЕ-2.

Нормативно-правовий і соціально-економічний аспекти дисципліни гарантують студентам базові знання в області статистичних принципів і методів дослідження, визначення статистичної сукупності, цілі та завдання майбутнього статистичного аналізу стану здоров'я населення.

На післядипломному рівні кафедра забезпечує освоєння аспірантами дисципліни «Управління проектами в системі охорони здоров'я», предметом вивчення якої є сукупність організаційно-економічних відносин, що визначаються процедури управління проектами як ідеєю наукового дослідження в системі охорони здоров'я, суть якої спрямована на поліпшення стану здоров'я населення.

З урахуванням Національної концепції розвитку системи громадського здоров'я дана дисципліна викладається аспірантам 1-го року навчання в обсязі 90 годин (3 кредити). Завершується курс підсумковим заняттям з наданням презентації розробленої проектною ідеєю.

Правильність і корисність вибраного нами напряму підтверджують дані оцінювання представлених аспірантами проектів. У більшості випадків, тема проектів збігається з початком роботи над дисертацією. Найбільш частими проблемами для аспірантів 1-го року навчання з'явилися правила цитування та посилань на публікації при формуванні короткого огляду наявних уявлень з досліджуваної тематики. Виявилось невміння багатьох молодих вчених правильно довести і аргументувати сутність новизни пропонованої ними ідеї. Близько половини слухачів не змогли чітко розмежувати об'єкт і предмет дослідження.

Основу проектного підходу в управлінні складає погляд на проєкт як на керовану зміну початкового стану будь-якої системи, пов'язану з витратою часу й коштів. Дослідження процесу й регулювання змін, здійснюваних заздалегідь розробленими правилами в рамках бюджету і тимчасових обмежень, складають суть управління проектами. Управління проектами є міждисциплінарною, синтетичною науковою, навчальною і практичною дисципліною, яка відображає в своїх методах і засобах загальні тенденції світового, національного, культурного й науково-технічного розвитку.

Об'єктивні передумови появи, існування і неперервного розвитку управління проектами визначаються тим, що він спрямований на: забезпечення ефективності формування, використання і розвитку кадрів управління; методологічне і організаційно-інструментальне забезпечення розвитку як визначальної категорії буття та підтримки життєдіяльності.

Управління проектами є також одним з ефективних інструментів розв'язання проблемних ситуацій у проєктах, коли з самого початку їх виникнення і аналізу можливих шляхів їх розв'язання розглядаються й аналізуються ключові категорії проєкту: цілі; кінцеві продукти; суттєві параметри і характер впливу оточуючого середовища; необхідні ресурси; критерії позитивності результатів, ефективності їх досягнення і оцінки; можливі механізми та інструменти діяльності й управління.

Розроблена колективом авторів «Робоча програма» даної дисципліни забезпечує всебічне вивчення основ управління проектами, можливість використовувати в науковому дослідженні вимоги системного, процесного, ситуаційного, клінічного та стандартизованих підходів з урахуванням правового обґрунтування і соціально-економічною спрямованістю в дослідженнях. Освоєння дисципліни передбачає введення в проблематику управління проектами та вивчення методології управління проектами, ознайомлення з інструментами та методами управління проектами на всіх етапах життєвого циклу проєкту, починаючи з ініціалізації проєкту, планування його роботи, пошуку фінансування, розробки документації для отримання грантів, організації робіт, контролю та завершення.

Висновки

1. Треба посилити процес навчання базових дисциплін додипломного навчання, які забезпечують знання суті статистичного дослідження, статистичних принципів і методів узагальнення аналізованого матеріалу за рахунок застосування сучасних форм здійснення навчального процесу.

2. Доцільно забезпечити компактність в викладанні дисципліни «Соціальна медицина. Громадське здоров'я» за рахунок можливостей академічної автономії університету, що дозволить здійснити освітлення курсу в колишньому режимі на 4-му, 5-му і 6-му курсах.

3. Сприятим пізнанням суті правового регулювання соціально-економічних процесів, які гарантують права громадян на охорону здоров'я, на гарантовану медичну послугу з урахуванням дотримання технологічної спрямованості, ціновий відповідності та традицій доказової медицини.

4. На післядипломному рівні основну увагу слід приділити питанням пізнання процедури освоєння знань, умінь і навичок відповідно до матрицею компетентностей і їх застосування в процесі обґрунтування обраної ідеї проєкту як теми наукового дослідження, що дозволить аспіранту мати чітке уявлення про структуру, послідовність, висновок і захист наукової роботи.

Література

1. Simon B. Healthcare Project Management 101: Experts Share Techniques, Examples and Future Outlook /Becky Simon// Сайт Smartsheet.com/Published on Feb 06, 2020/ Інтернет-ресурс: <https://www.smartsheet.com/content/healthcare-project-management>

Контактна особа: Бірюков Віктор Сергійович.

E-mail: dr.viktor.biryukov@gmail.com Тел. 050-336-8503

КУЛЬТУРА СПІЛКУВАННЯ МІЖ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Бабак О.Я., Железнякова Н.М., Рождественська А.О., Молодан В.І.

ХНМУ, м. Харків, Україна

Постановка проблеми у загальному вигляді. Дистанційне навчання як технологія освіти з'явилося на вимогу сучасності завдяки новим засобам інформаційних та комунікаційних технологій. В умовах стрімких змін способів організації освітнього процесу через карантинні обмеження важливим питанням залишається організація якісного навчання для лікарів-інтернів, які проходять очні цикли підготовки на кафедрах. Відомо, що, окрім досягнення високого рівня практичної підготовки майбутніх спеціалістів, метою проходження інтернатури є формування у здобувачів освіти важливих компетенцій, у тому числі й комунікативної [1].

Поняття «культура мовного спілкування» містить уміння здійснювати комунікації відповідно до загальноприйнятих норм у відповідному колективі, а також використання доречних лінгвістичних засобів для реалізації міжособистісної взаємодії з метою досягнення запланованого результату. Під час комунікацій з використанням дистанційних технологій додатково виникає така категорія, як «нетикет» («мережевий етикет») – правила поведінки, у тому числі, комунікацій у мережі «Інтернет» [2]. Однак відсутність чітко визначених правил спілкування між лікарями-інтернами та викладачами під час проходження очного циклу інтернатури в дистанційних умовах стає на заваді досягнення високого культурного рівня спілкування між учасниками освітнього процесу та формування комунікативних компетенцій у здобувачів освіти.

Аналіз матеріалів публікацій. Різноманітні аспекти дистанційного навчання лікарів-інтернів знайшли відображення у роботах Ю. Мінько, Т. Оніщенко, В. Ждана, Л. Науменко, І. Борисової, Л. Загородньої та інших вітчизняних дослідників. При вивченні питань взаємодії учасників освітнього процесу О. Бодальов, С. Кондратьєва та ін. розглядають основні завдання педагогічного спілкування, а О. Гончар, К. Ушинський, В. Андрущенко, К. Костровська, І. Палійчук та ін. підкреслюють важливість формування комунікативних навичок у здобувачів освіти, у тому числі, майбутніх лікарів на післядипломному етапі. Спілкування під час освітнього процесу розглядається Г. Токарем, Ю. Юсуфовим та іншими науковцями як засіб формування комунікативної культури майбутніх лікарів у їх професійній діяльності. Водночас С. Науменко, Т. Уварова, Ф. Майнаєв та ін. наголошують на важливості встановлення та дотримання норм «мережевого етикету» та інших правил взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Формулювання цілей та постановка завдання. Дослідити значення культури спілкування між учасниками освітнього процесу під час дистанційних занять очного циклу навчання лікарів-інтернів як важливої складової підготовки компетентних спеціалістів.

Виклад основного матеріалу. У структурі комунікативної компетенції виокремлюють такі складові, як самоконтроль, здатність до емпатії, толерантність, прагнення до співпраці, орієнтацію на соціальну користь – формування таких навичок та життєвих позицій є вкрай важливим в процесі підготовки лікарів-інтернів [4]. В умовах дистанційного навчання одним з важливих завдань викладача, відповідального за підготовку майбутніх лікарів на післядипломному етапі, стає розвиток комунікативної компетенції здобувачів освіти через нові освітні технології. На післядипломному етапі підготовки майбутніх лікарів, особливо під час навчання в дистанційному форматі, виникає принцип переважання самостійного засвоєння теоретичного матеріалу лікарями-інтернами. Водночас надважливу роль грають процеси взаємодії здобувачів освіти з викладачами – ефективність комунікації та високий рівень культури спілкування підвищують якість та результативність післядипломної освіти майбутніх лікарів [5]. Викладач, відповідальний за роботу з лікарями-інтернами в дистанційних умовах, має розширити спектр своєї діяльності як вчителя та